

ΛΥΣΕΙΣ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ)

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ Α

A1. ΣΧΟΛΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ ΣΕΛ. 144

A2. ΣΧΟΛΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ ΣΕΛ. 123

A3. 1. Σ 2. Σ 3. Λ 4. Λ 5. Σ

ΘΕΜΑ Β

B1)

$D_f = (0, +\infty)$ στο οποίο η f συνεχής και παραγωγίσιμη ως διαφορά συνεχών και παραγωγίσιμων συναρτήσεων αντίστοιχα με $f'(x) = \frac{1-x}{x}$

Επειδή $x > 0$ έχω $f'(x) > 0 \Leftrightarrow \frac{1-x}{x} = 0 \Leftrightarrow 1-x > 0 \Leftrightarrow -x > -1 \Leftrightarrow x < 1$

Άρα $0 < x < 1$

Η f συνεχής στο $(0,1]$ και $f'(x) > 0$ στο $(0,1)$ άρα η f γν.αυξουσα στο $(0,1]$

Η f συνεχής στο $(1, +\infty)$ και $f'(x) < 0$ στο $(1, +\infty)$ άρα η f γν.φθίνουσα στο $(1, +\infty)$

Για $x=1$ έχουμε μέγιστο το $f(1) = \ln 1 - 1 = -1$

B2)

Η f γν.αυξουσα στο $A_1=(0,1]$ άρα $f(A_1) = \left(\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x), f(1) \right]$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} (\ln x - x) = -\infty \text{ και } f(1) = -1 \text{ άρα } f(A_1) = (-\infty, -1]$$

Η f γν.φθίνουσα στο $A_2=(1, +\infty)$ άρα $f(A_2) = \left(\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x), f(1) \right)$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} (\ln x - x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(x \cdot \left(\frac{\ln x}{x} - 1 \right) \right) = +\infty \cdot (-1) = -\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\ln x}{x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{(\ln x)'}{(x)'} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{x} = 0$$

Άρα $f(A_2) = (-\infty, -1)$ άρα $f(A) = f(A_1) \cup f(A_2) = (-\infty, -1]$

B3)

Παρατηρώ $-3 \in f(A_1)$ άρα η $f(x) = -3$ έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο $A_1=(0,1]$ και επειδή η f γν. αύξουσα στο A_1 , η ρίζα είναι μια και μοναδική

Ομοίως $-3 \in f(A_2)$ άρα η $f(x) = -3$ έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο $A_2=(1, +\infty)$ και επειδή η f γν. φθίνουσα στο A_2 , η ρίζα είναι μια και μοναδική

Άρα η f έχει ακριβώς δυο ρίζες στο $(0, +\infty)$

B4)

Θεωρώ την συνάρτηση $f(t) = \ln t - t$ με $t \in [x + 1, x + 2]$ η οποία είναι συνεχής στο διάστημα $[x + 1, x + 2]$ και παραγωγίσιμη στο διάστημα $(x + 1, x + 2)$ άρα ισχύει το ΘΜΤ, οπότε υπάρχει $\xi \in (x + 1, x + 2)$ ώστε

$$f'(\xi) = \frac{f(x+2) - f(x+1)}{(x+2) - (x+1)} = \frac{\ln(x+2) - (x+2) - (\ln(x+1) - (x+1))}{x+2 - x - 1} = \ln(x+2) - \ln(x+1) - 1$$

Είναι $f'(t) = \frac{1}{t} - 1$ οπότε έχω ότι υπάρχει $\xi \in (x + 1, x + 2)$ ώστε

$$\frac{1}{\xi} - 1 = \ln(x + 2) - \ln(x + 1) - 1 \quad (1)$$

$$\xi \in (x + 1, x + 2) \Leftrightarrow x + 1 < \xi < x + 2 \Leftrightarrow \frac{1}{x + 1} > \frac{1}{\xi} > \frac{1}{x + 2}$$

$$\Leftrightarrow \frac{1}{x + 1} - 1 > \frac{1}{\xi} - 1 > \frac{1}{x + 2} - 1 \Leftrightarrow$$

$$\frac{1}{x + 2} - 1 < \frac{1}{\xi} - 1 < \frac{1}{x + 1} - 1 \Leftrightarrow$$

$$\frac{1}{x + 2} - 1 < f(x + 2) - f(x + 1) < \frac{1}{x + 1} - 1$$

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Η h είναι παραγωγίσιμη στο $(0, +\infty)$, οπότε για να δείξουμε ότι είναι σταθερή, αρκεί να δείξουμε ότι :

$$h'(x) = 0 \Leftrightarrow \left(f(x) - \frac{1}{x}\right)' = 0 \Leftrightarrow f'(x) + \frac{1}{x^2} = 0 \text{ για κάθε } x > 0$$

ισχύει :

$$\begin{aligned} \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+2h) - f(x)}{h} &= 2 \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+2h) - f(x)}{2h} \\ &= 2 \lim_{u \rightarrow 0} \frac{f(x+u) - f(x)}{u} = 2f'(x) \end{aligned}$$

$$u = 2h$$

$$u_0 = \lim_{h \rightarrow 0} 2h = 0$$

άρα, για κάθε $x > 0$, έχουμε :

$$x^2 \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+2h) - f(x)}{h} = -2 \Leftrightarrow x^2 2f'(x) = -2 \Leftrightarrow f'(x) = -\frac{1}{x^2} \Leftrightarrow f'(x) + \frac{1}{x^2} = 0$$

Γ2. $h(x) = c \Leftrightarrow f(x) - \frac{1}{x} = c$, για κάθε $x > 0$

για κάθε $x > 0$, έχουμε

$$\ln x \cdot f(x) - 1 \leq 2x^2 - 3x \Leftrightarrow \ln x \cdot f(x) - 1 - 2x^2 + 3x \leq 0$$

θεωρούμε την συνάρτηση $g(x) = \ln x \cdot f(x) - 1 - 2x^2 + 3x$, $x > 0$

Η g παραγωγίσιμη με :

$$g'(x) = \frac{f(x)}{x} + \ln x \cdot f'(x) - 4x + 3, \quad x > 0$$

παρατηρούμε ότι $g(1) = \dots = 0$, οπότε έχουμε $g(x) \leq g(1)$, $x > 0$

δηλαδή η g παρουσιάζει ολικό μέγιστο στο $x_0 = 1$

- η g παρουσιάζει τοπ. ακρότατο στο $x = 1$

- η g είναι παραγωγίσιμη στο $x = 1$

•το $\chi=1$ είναι εσωτερικό σημείο του $Dg=(0,+\infty)$

Από το θεώρημα Fermat προκύπτει ότι :

$$g'(1)=0 \Leftrightarrow \dots \Leftrightarrow f(1)=1$$

$$f(x)-\frac{1}{x}=c \Leftrightarrow 1-1=c \Leftrightarrow 0=c$$

$$f(x)-\frac{1}{x}=0 \Leftrightarrow f(x)=\frac{1}{x}, x>0$$

Γ3. Έχουμε $M(x,y) \in C^f \Leftrightarrow y=f(x) \Leftrightarrow y=\frac{1}{x}, x>0$

Είναι $A(x,0), B(0,y)$ δλδ $B(0,\frac{1}{x})$

Η περίμετρος του ορθογωνίου ΟΑΜΒ είναι

$$\Pi=2(OA)+2(OB)=2x+2y=2x+2\frac{1}{x}=2(x+\frac{1}{x}), x>0$$

Οπότε έχουμε $\Pi(x)=2(x+\frac{1}{x}), x>0$

$$\Pi'(x)=\dots=2\frac{x^2-1}{x^2}, x>0$$

$\Pi'(x)>0, x \in (1,+\infty)$ και $\Pi(x)$ συνεχής στο $[1,+\infty)$ άρα $\Pi(x)$ γν αύξουσα στο $[1,+\infty)$

$\Pi'(x)<0, x \in (0,1)$ και $\Pi(x)$ συνεχής στο $(0,1]$ άρα $\Pi(x)$ γν φθίνουσα στο $(0,1]$

Άρα η περίμετρος ελαχιστοποιείται για $\chi=1$. Άρα $M(1,1)$

Γ4. Είναι : $\Lambda(x(t),y(t)) \in C^f \Leftrightarrow y(t)=\frac{1}{x(t)}, x(t)>0$

Επίσης $K(x(t),0), H(0,y(t))$. Τη χρονική στιγμή t_0 που το τετράπλευρο ΟΚΛΗ είναι τετράγωνο έχουμε :

$$(OK)=(OH) \Leftrightarrow x(t_0)=y(t_0) \Leftrightarrow x(t_0)=\frac{1}{x(t_0)} \Leftrightarrow x^2(t_0)=1 \Leftrightarrow x(t_0)=1, x(t)>0$$

Η απόσταση του Λ από την αρχή των αξόνων είναι

$$(O\Lambda) = \sqrt{x^2(t) + y^2(t)} = \sqrt{x^2(t) + \frac{1}{x^2(t)}} = d(t)$$

$$d'(t) = \frac{\left(\sqrt{x^2(t) + \frac{1}{x^2(t)}}\right)'}{2\left(\sqrt{x^2(t) + \frac{1}{x^2(t)}}\right)} = \frac{2x(t)x'(t) - \frac{2x(t)x'(t)}{x^4(t)}}{2\left(\sqrt{x^2(t) + \frac{1}{x^2(t)}}\right)}$$

$$t=t_0, x(t_0)=1 \quad d'(t_0) = \dots = \frac{2x'(t_0) - 2x'(t_0)}{2\sqrt{2}} = 0 \text{ μον.μηκ/μον.χρ.}$$

ΘΕΜΑ Δ

$$\Delta.1 \int_0^2 xf''(x)dx = 0 \Leftrightarrow [xf'(x)]_0^2 - \int_0^2 f'(x)dx = 0 \Leftrightarrow 2f'(2) - [f(x)]_0^2 = 0 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow 2f'(2) - (f(2) - f(0)) = 0 \Leftrightarrow \dots \Leftrightarrow f'(2) = 3.$$

$$\text{Εξίσωση εφαπτομένης : } y - 5 = 3(x - 2) \Leftrightarrow y = 3x - 1.$$

Δ.2 Εφαρμόζουμε Θ.Μ.Τ. για την f στο $[0,2]$, οπότε υπάρχει $x_0 \in (0,2)$, ώστε

$$f'(x_0) = 3.$$

Εφαρμόζουμε Θ/Rolle για την f' στο $[x_0, 2]$, οπότε υπάρχει

$$\xi \in (x_0, 2) \subseteq (0,2), \text{ ώστε } f''(\xi) = 0.$$

Δ.3 Η f' είναι συνεχής στο $\mathbb{R}$ και ισχύει $f'(x) \neq 0$, άρα η f' διατηρεί σταθερό

πρόσημο στο $\mathbb{R}$ και επειδή είναι $f'(2) = 3 > 0$, θα ισχύει ότι $f'(x) > 0$

για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Επομένως η f είναι γνησίως αύξουσα, άρα

και 1-1.

Δ.4 Έχουμε $I = \int_{-1}^5 \frac{1}{3} f\left(\frac{x+1}{3}\right) dx + \int_{-1}^5 f^{-1}(x) dx .$

- $\int_{-1}^5 \frac{1}{3} f\left(\frac{x+1}{3}\right) dx = \int_0^2 f(u) du .$ (θέτουμε $u = \frac{x+1}{3}$)
- $\int_{-1}^5 f^{-1}(x) dx = \int_0^2 u f'(u) du .$ (θέτουμε $x = f(u)$)

Επομένως είναι : $I = \int_0^2 (f(u) + u f'(u)) du = [u f(u)]_0^2 = 10 .$

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΕΛΕΝΗ (ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΗ)
ΠΑΝΑΓΟΥ ΓΙΩΡΓΟΣ (ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ)
ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΡΗΣ (ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ)